

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 8CoE/28/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3214205087
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Legerská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3214205087.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v exekučnej veci oprávneného: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35792752, zastúpeného Mgr. R. D., LL.M., advokátkou so sídlom A., B. X, proti povinnej: X. P., bytom M. S. XXX, o vymoženie 2.570,29 Eur s príslušenstvom,

o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Bánovce nad Bebravou zo dňa 9. januára 2015, č.k. 3Er/495/2014-18, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 53 ods. 5, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj smernicu Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Uviedol, že oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie podaným dňa 24.11.2014 u súdneho exekútora domáhal vykonania exekúcie proti povinnej, a to na základe rozhodcovského rozsudku, sp. zn. RK-PC-800/14-LP zo dňa 17.07.2014, ktorý nadobudol vykonateľnosť dňa 23.08.2014. Z predloženého rozhodcovského rozsudku, súd prvého stupňa zistil, že dňa 20.09.2013 uzatvoril oprávnený ako veriteľ s povinnou ako dlžníkom Zmluva o revolvingovom úvere č. 8500031462, na základe ktorej sa oprávnený zaviazal poskytnúť povinnej sumu vo výške 1.170 Eur a povinná sa zaviazala splatiť poskytnutý úver v 42. mesačných splátkach vo výške 62,69 Eur, v termínoch splatnosti dohodnutých v zmluve. Dospel k záveru, že ide o spotrebiteľskú zmluvu (s prihliadnutím na povahu účastníkov, obsah zmluvy a vopred pripravený obsah zmluvy na predtlačenom formulári), preto na vzťah medzi veriteľom (oprávneným) a dlžníkom (povinnou) je potrebné aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva. V danom prípade, a to vzhľadom ku skutočnosti, že povinná si neplnila riadne svoje povinnosti vyplývajúce z vyššie uvedenej zmluvy, uplatnil si oprávnený svoje nároky v rozhodcovskom konaní v zmysle uzatvorenej Rozhodcovskej zmluvy č. 8500031462 zo dňa 20.09.2013, kde rozhodca bez vypočutia povinnej vydal rozhodcovský rozsudok. Preskúmaním predmetnej Rozhodcovskej zmluvy vzhľadom súd prvého stupňa v takto ustanovenom zmluvnom dojednaní nekalú podmienku. V danom prípade bola voľba rozhodcovského súdu uskutočnená jednostranne, nakoľko samotné ustanovenie rozhodcovského súdu na predtlačenom formulári dokonca predchádzalo nepochybne aj samotnému rozhodnutiu povinnej si finančné prostriedky touto cestou obstaráť, čiže predtým ako k uzatvoreniu zmluvy o revolvingovom úvere povinná strana vôbec pristúpila. Faktickým subjektom, ktorý definuje, kto je rozhodcom, je v tomto prípade oprávnený, pretože tento zostavil znenie rozhodcovskej doložky vo svojej vopred pripravenej formulárovej zmluve. Rozhodcovská doložka obsiahnutá v rozhodcovskej zmluve podľa názoru súdu prvého stupňa spĺňa všetky podmienky tak, aby z pohľadu ustanovení § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka platného ku dňu uzatvorenia zmluvy, ako aj z pohľadu Smernice Rady 93/13/EHS, bola kvalifikovaná ako nekalá. Táto doložka je zároveň aj v rozpore s ustanoveniami § 6 ods. 1, § 8 a § 9 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, a teda je absolútne neplatná. S prihliadnutím na

vyššie uvedené skutočnosti, súd prvého stupňa žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote, prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie oprávnený z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. h), podľa § 205 ods. 2 písm. b), d) a f) O.s.p. Mal za to, že exekučný súd sa pri rozhodovaní neúplne zaoberal rozhodcovskou zmluvou, dôsledkom čoho sú nielen zjavné chyby a nedostatky v zistení skutkového stavu, ale neobstojí ani jeho následné právne posúdenie. V súlade s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6 M Cdo 9/2012, je predmetná rozhodcovská zmluva výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Oprávnený uviedol, že povinná mohla ovplyvniť obsah rozhodcovskej zmluvy pred a po jej uzavretí, keď mohla od uzavretej zmluvy v lehote 14 dní odstúpiť, o čom bola aj riadne poučená. Nepovažoval záver exekučného súdu, že rozhodcovská zmluva je zmluvou formulárovou a bez možnosti zmeniť jej obsah, za správny. Poukázal na uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 M Cdo 14/2011 zo dňa 22.11.2012, Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 43CoE/445/2013 zo dňa 20.11.2014, Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 3CoE/203/2014 zo dňa 18.12.2014, Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 1CoE/328/2013 zo dňa 10.12.2013, Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 8CoE/4/2014 zo dňa 31.01.2014, rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3Co/67/2008, uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 M Cdo 11/2010 a sp. zn. 4 Cdo 159/2009 zo dňa 16.06.2009. Ohľadne právomoci exekučného súdu preskúmať ktorýkoľvek exekučný titul pred vydaním poverenia by sa dalo konštatovať, že v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku je *ratione temporis* založená doručením žiadosti o vydanie poverenia a *ratione materiae* obmedzená na posúdenie súladu takejto žiadosti a exekučného titulu so zákonom. Vychádzajúc z toho, že zákon o rozhodcovskom konaní nestanoví žiadne osobitné pravidlo, je možné konštatovať, že rozsah prieskumnej pôsobnosti exekučného súdu vo vzťahu k rozhodcovským rozsudkom je v štádiu pred vydaním poverenia totožný s rozsahom prieskumnej pôsobnosti vo vzťahu k rozsudkom všeobecných súdov. Keďže povinná mala možnosť v rozhodcovskom konaní zaslať žalobnú odpoveď a brániť tak svoje práva, napriek tomu zostala pasívna, oprávnený mal za to, že exekučný súd suplovať aktivitu povinnej takto neprimeraným spôsobom a hlavne v štádiu konania, ktoré k tomu už nedáva priestor. Oprávnený navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v celom rozsahu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celkovej výške 117,33 Eur.

Vyjadrenie k odvolaniu oprávneného podané nebolo.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správne potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p. z týchto dôvodov:

Podľa § 243d ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, vydaného pred 1. januárom 2015, možno začať len do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať. Na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

Podľa § 54b ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, ustanovenia tohto zákona sa použijú aj na konania začaté pred 1. januárom 2015.

V predmetnej veci súd prvého stupňa pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie dôsledne preskúmal podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Z citovaného zákonného ustanovenia totiž vyplýva, že v prípade, ak súd zistí rozpor týchto listín so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie

exekúcie uznesením zamietne. Ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku teda ukladá exekučnému súdu pri rozhodovaní o udelení poverenia preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom. Súladom exekučného titulu so zákonom pritom treba rozumieť nielen formálne náležitosti exekučného titulu ale aj to, či na jeho základe možno exekúciu vykonať, teda či nie je tu taká právna úprava, ktorá by bránila vykonaniu exekúcie na základe tohto exekučného titulu. Na rozdiel od iných exekučných titulov vymenovaných v § 41 ods. 2 Exekučného poriadku, zákon o rozhodcovskom konaní v ustanovení § 45 (v znení účinnom ku dňu vydania rozhodcovského rozsudku) priznáva exekučnému súdu právo preskúmavať rozhodcovský rozsudok aj z hľadiska hmotného práva.

Možnosť prelomenia materiálnej právoplatnosti rozhodcovského rozsudku je riešená v ustanovení § 45 zákona o rozhodcovskom konaní (v znení účinnom ku dňu vydania rozhodcovského rozsudku). Zákonodarca jednoznačne uzákonil možnosť pre exekučný súd zastaviť exekúciu (resp. zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie) napriek právoplatnému rozhodcovskému rozsudku, ak má nedostatky uvedené v § 40 písm. a), b) cit. zákona, alebo ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Uvedené ustanovenie podľa súdnej praxe umožňuje zastaviť exekúciu, resp. zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aj pokiaľ ide o plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok.

Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21. marca 2012 sp. zn. 6 Cdo 1/2012).

Aj v prípade, že spotrebiteľ nevyužije právnu možnosť spochybníť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (v znení účinnom ku dňu vydania rozhodcovského rozsudku), je exekučný súd povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a prípadne aj konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. septembra 2012, sp. zn. 5Cdo 230/2011).

Odvolačný súd považuje za správny právny názor súdu prvého stupňa, že predmetná Zmluva o revolvingovom úvere zo dňa 20.09.2013 je zmluvou spotrebiteľskou v zmysle ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.01.2008, podľa ktorého je irelevantná právna forma zmluvy, a teda že medzi oprávneným a povinným bol založený na jej základe spotrebiteľský vzťah. Preto súd prvého stupňa postupoval správne, ak na vzťah účastníkov konania aplikoval príslušné právne normy chrániace spotrebiteľa. Odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom súdu prvého stupňa, že v danej veci je za neprimeranú potrebné považovať rozhodcovskú zmluvu uzatvorenú medzi oprávneným a povinnou dňa 20.09.2013, t. j. v rovnaký deň ako oprávnený s povinnou uzavreli zmluvu o revolvingovom úvere. Veriteľ mohol na základe tejto rozhodcovskej zmluvy vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu, ktorý sám určil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Spotrebiteľ týmto stratil právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. V súlade s ustanoveniami rozhodcovskej zmluvy spočíval výber rozhodcovského súdu na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh. Odvolací súd je, aj napriek námietkam oprávneného rovnakého názoru ako súd prvého stupňa v tom smere, že konanie pred rozhodcovským súdom iniciuje práve veriteľ. Sám veriteľ, ktorý zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy vo svojej vopred pripravenej formulárovej podobe, jednostranne určil, komu, resp. ktorému rozhodcovskému súdu bude vec predložená. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej zmluvy je potom potrebné túto považovať v celosti za neprijateľnú, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to aj v nadväznosti na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (C-240/98 až C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05). Rozhodcovskú zmluvu preto

odvolací súd vyhodnotil ako nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom v rozhodnom období.

Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa si vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Vznik rozhodcovskej zmluvy vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Z obsahu spisu nevyplýva, že by v rámci kontraktácie došlo k naplneniu zákona, a že by s odbornou starostlivosťou príslušný zamestnanec oprávneného najprv poučil povinnú a nechal jej priestor na rozhodnutie a voľbu. Predtlačené poučenie oprávneného v rozhodcovskej zmluve o dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej zmluvy odvolací súd nepovažuje za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov rozhodcovského konania. Oprávnený si tak v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

Odvolací súd poukazuje na to, že pokiaľ je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nie sú žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň týmto vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví, ak ide o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky (v tomto prípade zamietne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie). Ak je takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ ju použije, v takomto prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi (k tomu viď aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. februára 2011 sp. zn. IV. ÚS 55/2011). Predmetný rozhodcovský rozsudok, vydaný rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, je nulitným právnym aktom a nemožno ho považovať za spôsobilý exekučný titul podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku.

Čo sa týka ustanovenia rozhodcovskej zmluvy, v zmysle ktorého mala povinná právo od zmluvy jednostranne odstúpiť, aj bez uvedenia dôvodu, do 14 kalendárnych dní od jej doručenia, odvolací súd uvádza, od zmluvy možno odstúpiť len v prípade, že je platná. Od absolútne neplatnej zmluvy sa odstúpiť nedá. Ak je zmluva od začiatku neplatná ex tunc, nie sú splnené zákonné podmienky na dodatočné zrušenie zmluvy. Taktiež odvolací súd poukazuje na to, že za individuálne dohodnutú zmluvu sa nepovažuje zmluva, ktorá bola vopred dodávateľom (veriteľom) naformulovaná a spotrebiteľ jej obsah nemal možnosť ovplyvniť. Rozhodcovská zmluva sa nestáva individuálne dohodnutou len tým, že spotrebiteľ má v úzkej časovej lehote hneď po jej podpise právo od tejto zmluvy odstúpiť. Uvedené tiež nemení nič na neprijateľnom charaktere rozhodcovskej zmluvy, keď v posudzovanom prípade bola spotrebiteľovi v konečnom dôsledku odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom vo všetkých prípadoch, ak dodávateľ podá voči nemu žalobu na rozhodcovskom súde.

Odvolací súd zároveň dodáva, že kto mlčí tam, kde nie je povinný sa vyjadriť, nie je možné toto jeho mlčanie považovať ani za súhlas ani za nesúhlas. Dodávateľ núti spotrebiteľa spotrebiteľskou zmluvou ku konaniu, ktoré nie je povinný vykonať, s cieľom dosiahnutia prejednaní veci pred rozhodcovským súdom a obchádzania ustanovení Občianskeho zákonníka chrániacimi spotrebiteľa. Znenie rozhodcovskej zmluvy nemusí odporovať doslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby predmetné ustanovenie dodržané nebolo, teda zákon obchádza (in fraudem legis). O obchádzanie zákona ide vtedy, ak je právnym úkonom dohodnuté niečo, čo síce nie je so zákonom v priamom rozpore, avšak svojimi dôsledkami sleduje cieľ, aby zákon nebol dodržaný (nálež Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 16/95 zo dňa 24. 05. 1995).

Odvolací súd z uvedených dôvodov uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne v pomere tri ku nule.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.